

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 438/2021-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **SEC TRADE s. r. o.**, Hraničná 18, Bratislava, IČO 44 845 006, zastúpenej advokátskou kanceláriou **URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o.**, advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S 44/2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 2. septembra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 38 ods.2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S 44/2019 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala 28. februára 2019 na krajskom súde správnu žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej – [REDACTED]. Predmetnou správnu žalobou sa domáha zrušenia rozhodnutia napadnutého správnu žalobou spolu s prvostupňovým rozhodnutím [REDACTED], náhrady trov správneho súdneho konania a trov právneho zastúpenia v rozsahu 100 %. Podľa jej názoru sa postup krajského súdu vyznačuje „*maximálne laxným prístupom*“, keďže od podania správnej žaloby nedošlo k vysloveniu predbežného právneho posúdenia veci, sťažovateľke nebolo zaslané vyjadrenie k správnej žalobe a nebol nariadený termín pojednávania. Sťažovateľka namieta nesústređenosť, nehospodárnosť a nekoordinovanosť spojenú s neefektívnym prístupom krajského súdu

k prejednaniu veci, ktorých následkom je „doslova absurdné porušovanie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ (toto tvrdenie sťažovateľka bližšie nekonkretizuje, pozn.). Poukázaním na celkovú dĺžku napadnutého konania (2 roky a 6 mesiacov) sťažovateľka uviedla, že postupom krajského súdu dochádza k porušeniu ňou namietaných práv (bod 1) a absolútna nečinnosť bez akéhokoľvek úkonu zo strany správneho súdu je absolútne neprípustná a ústavne non-konformná.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uvádza, v čom podľa nej spočíva naplnenie predpokladov prípustnosti ústavnej sťažnosti a v čom vidí splnenie predpokladov na vyslovenie porušenia práva na prejednanie veci bez zbytočných prietahov, poukazujúc pritom na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“).

4. K právnej a faktickej zložitosti veci podľa sťažovateľky nejde o zložitú vec, keďže obdobné konania tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti správnych súdov, a to v nadväznosti na početné daňové kontroly, ktoré nie sú podľa názoru sťažovateľky vykonávané v súlade so zákonom. Sťažovateľka zdôraznila, že neexistuje žiadny objektívny dôvod na to, aby súdne konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia malo trvať až viac ako 2 roky a 6 mesiacov, a to bez akéhokoľvek úkonu správneho súdu (pozri napr. bod 67 ústavnej sťažnosti).

5. Vo vzťahu k svojmu správaniu ako účastníčke konania sťažovateľka uvádza, že v napadnutom konaní vystupuje aktívne, je zastúpená právnym zástupcom a vždy je pripravená poskytnúť správne súdu potrebnú súčinnosť. Riadne a včas predložila všetky dôkazy so samotnou správnu žalobou, a preto neprimeraná dĺžka konania nemôže byť ovplyvnená správaním sťažovateľky.

6. K postupu súdu sťažovateľka uvádza, že tento nepostupuje v súlade so zásadou hospodárnosti konania a vznik zbytočných prietahov v konaní, nečinnosť, neefektívnosť a nesústreďenosť je možné pričítať jedine správne súdu.

7. Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, že boli porušené jej základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal krajskému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S 44/2019 konať bez zbytočných prietahov, priznal jej primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 500 eur a náhradu trov konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je námietka porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej

lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS105/07, IV. ÚS 90/2010).

9. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach pre porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov ústavný súd vychádza z toho, že jeho účelom je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu, pričom k odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (III. ÚS 171/2020).

10. Ústavný súd v prípravnej fáze predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti sťažovateľky požiadal krajský súd o vyjadrenie sa k jej obsahu [§ 56 ods. 6 veta za bodkočiarkou zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. Krajský súd vo svojom vyjadrení č. k. 1SprV 410/2021 z 20. septembra 2021 uviedol, že do času podania ústavnej sťažnosti nebolo vo veci rozhodnuté z objektívnych dôvodov. Správna žaloba o preskúmanie rozhodnutia žalovanej a návrh na priznanie odkladného účinku správnej žaloby boli sťažovateľkou doručené krajskému súdu 4. marca 2019. Krajský súd zaslal 25. marca 2019 žalovanej výzvu na vyjadrenie sa k správnej žalobe, ktoré žalovaná doručila 26. apríla 2019 spolu s administratívnym spisom. Následne krajský súd zaslal vyjadrenie žalovanej sťažovateľke (29. apríla 2019), ktorá doručila svoju repliku 7. mája 2019. Krajský súd 20. mája 2019 rozhodol uznesením č. k. 1 S 44/2019-79, ktorým zamietol návrh sťažovateľky na priznanie odkladného účinku žaloby. Sťažovateľka zaslala 10. novembra 2020 krajskému súdu vyjadrenie II s prílohou – uznesenie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-610/19. Vec bola 3. augusta 2021 pridelená novej zákonnej sudkyňi vzhľadom na personálne zmeny v obsadení senátu 1S. Vo vzťahu k chronológii procesných úkonov krajský súd uviedol, že z dôvodu dlhotrvajúceho vyhláseného núdzového stavu v súvislosti s pandémiou COVID-19 v rokoch 2020 – 2021 mal obmedzené možnosti na verejné prejednanie veci, keďže sťažovateľka žiadala nariadiť vo veci pojednávanie (§ 107 ods. 1 Správneho súdneho poriadku). Pojednávanie bolo krajským súdom nariadené na 21. október 2021.

11. V súlade so svojou konštantnou judikatúrou ústavný súd uvádza, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 550/2020), obzvlášť ak sa porušenie tohto práva namieta v konaní, ktoré z hľadiska svojho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prietahoch. Pojem „zbytočné prietahy“ je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. Len v prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa vyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy, môže vysloviť porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (I. ÚS 38/04, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že charakter postupu všeobecného súdu v napadnutom konaní sa nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

12. Ústavný súd pri predbežnom posúdení ústavnej sťažnosti prihliadal najmä na celkovú doterajšiu dobu trvania napadnutého konania (2 roky a 7 mesiacov, pozn.), ktorú aj s ohľadom na judikatúru

ESLP nehodnotí ako spôsobilú bez ďalšieho viesť k záveru o jej neprimeranosti. Overením aktuálneho stavu napadnutého konania ústavný súd zistil, že krajský súd na pojednávaní 21. októbra 2021 ústne vec prejednal a rozhodol rozsudkom sp. zn. 1 S 44/2019, ktorým správnu žalobu sťažovateľky zamietol a účastníkom náhradu trov konania nepriznal, čím uskutočnil všetky úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky. V tomto kontexte ústavný súd poukazuje aj na rozhodovacu prax a judikatúru ESLP v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok ESLP z 15. 10. 1999, body 58 a 69; Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok ESLP zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66); túto judikatúru možno primerane vzťahovať aj na správne súdne konanie.

13. Do úvahy ústavný súd zobral aj predmet sporu, ktorý, aj keď je pre samotnú sťažovateľku zaiste dôležitý, nepatrí do kategórie tzv. citlivých konaní, ktoré by si vyžadovali zo strany vo veci konajúceho súdu osobitný prístup (ako je to napríklad v prípade pracovnoprávných sporov alebo v konaniach vo veci starostlivosti o maloletých, alebo v správnych súdnych konaniach napr. v sociálnych veciach, pozn.). Ďalšou zásadnou okolnosťou, ktorú ústavný súd pri rozhodovaní o podanej ústavnej sťažnosti zohľadnil, je existencia objektívnej skutočnosti (prítomnosť ochorenia COVID-19 a naň nadväzujúce aj zákonné obmedzenia vydané v záujme zamedzenia šírenia tohto ochorenia, pozn.). V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že podstatná časť napadnutého konania (rok 2020 a relevantná časť roku 2021) spadala do obdobia, keď krajský súd objektívne musel danej situácii prispôbiť svoju činnosť, keď sa uskutočňovali ústne pojednávania len v neodkladných veciach, čo však nie je prípad správnej žaloby podanej sťažovateľkou. Uvedenú objektívnu celospoločenskú situáciu ústavný súd koniec koncov už zohľadnil aj vo svojich niektorých predchádzajúcich rozhodnutiach, napr. vo veciach pod sp. zn. I. ÚS 504/2020, I. ÚS 550/2020, I. ÚS 42/2021, I. ÚS 126/2021.

14. Ústavný súd nemohol ponechať bez povšimnutia, že sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti uvádza viaceré tvrdenia, ktoré sú v rozpore s priebehom napadnutého konania (k tomu pozri bod 10 rozhodnutia). Takým je napr. tvrdenie, že krajský súd bol v napadnutom konaní absolútne nečinný (body 1, 36, 38, 63, 67, 71, 77 a 93 ústavnej sťažnosti), obdobne tak tvrdenie, že krajský súd nedoručil sťažovateľke ani len vyjadrenie žalovanej (body 45 a 77 ústavnej sťažnosti) alebo nerozhodol o odkladnom účinku správnej žaloby (bod 77 ústavnej sťažnosti). Sťažovateľka nesprávne uvádza aj dátum doručenia správnej žaloby 28. februára 2019, ktorá však krajskému súdu došla 4. marca 2019. Opakovane tvrdí dĺžku napadnutého konania v trvaní 2 rokov a 6 mesiacov, keď bol krajský súd absolútne nečinný, v ďalšom texte však vymedzuje obdobie nečinnosti správneho súdu v trvaní 1 a pol roka (bod 7 ústavnej sťažnosti). Napriek kvalifikovanému právnenému zastúpeniu sťažovateľky a rozsiahlemu textu ústavnej sťažnosti (19 strán) možno sťažovateľke vytknúť, že ústavná sťažnosť okrem nepravdivých tvrdení obsahuje opakovane všeobecné formulácie bez bližšej konkretizácie, v čom spočíva nesústreďený, neefektívny, nekoordinovaný, absolútne pomalý a arbitrárne ľahostajný postup správneho súdu.

15. Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že je základnou povinnosťou sťažovateľa, aby odôvodnenie ústavnej sťažnosti obsahovalo čo najpresnejší opis skutkového stavu a najmä logickú právnu argumentáciu, na základe ktorej možno konštatovať existenciu príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom, resp. rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci

a porušením v ústavnej sťažnosti označených práv garantovaných ústavou, resp. kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou, ktorého vyslovenia sa sťažovateľ v petite svojej ústavnej sťažnosti domáha (IV. ÚS 198/2012, IV. ÚS 574/2018, II. ÚS 346/2021).

16. Ústavný súd pri svojom rozhodovaní posudzoval aj argument sťažovateľky, že napadnuté konanie, v ktorom správny súd môže rozhodnúť len na základe podkladov, by malo trvať maximálne 12 mesiacov, z toho 6 na štúdium spisu a zvyšných 6 na rozhodnutie v merite veci a vypracovanie kvalitného odôvodnenia, ktoré bude stranami rešpektované (bod 6 ústavnej sťažnosti). Uvedená úvaha ani v najmenšom nezohľadňuje právnu i faktickú zložitost' rozhodovania v daňových veciach, keď správny súd musí preštudovať rozsiahly spisový materiál, ako aj množstvo rôznych právnych predpisov. Preto sťažovateľkou uvedené striktné vymedzenie času, ktorý má správny súd na štúdium a prípravu rozhodnutia, by bolo síce ideálne, nemožno ho však brať bezvýhradne a v danej procesnej situácii je prinajmenšom zavádzajúce a ani nemá priamu oporu v judikatúre ústavného súdu ani EŠLP.

17. Vzhľadom na konkrétne okolnosti danej veci ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľky k záveru, že neexistuje okolnosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o porušení sťažovateľkou namietaných právach zo strany krajského súdu. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

18. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v jej petite.

19. V závere ústavný súd poznamenáva, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej [§ 55 písm. a) zákona o ústavnom súde] a keďže k odstráneniu sťažovateľkou tvrdenej právnej neistoty skutočne dôjde až právoplatným skončením konania, nie je vylúčené, aby v prípade vzniku priesťahov v ďalšom priebehu konania podala po splnení všetkých zákonných podmienok svoju ústavnú sťažnosť opakovane.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu